

WP244 II PRIEDAS. Dažnai užduodami klausimai

Kas yra vadovaujanti priežiūros institucija?

Bendrajame duomenų apsaugos reglamente vadovaujamasi bendra taisykle, kad tarpvalstybinės arba daugiau negu vienos ES valstybės piliečius apimančios duomenų tvarkymo veiklos priežiūrai vadovauja tik viena priežiūros institucija, vadinama vadovaujančia priežiūros institucija. Tai žinoma kaip vieno langelio principas.

Vadovaujanti priežiūros institucija yra įstaiga, kuriai tenka pagrindinė atsakomybė už *tarpvalstybinio duomenų tvarkymo* veiklos reguliavimą, pavyzdžiui, kai tiriama įmonė, vykdanči duomenų tvarkymo veiklą keliose valstybėse narėse.

Vadovaujanti priežiūros institucija koordinuoja susijusių priežiūros institucijų operacijas pagal reglamento 60–62 straipsnius (pvz., vieno langelio principas, savitarpio pagalba ir bendros operacijos). Ji bet kurį sprendimo projektą pateikia tuo klausimu suinteresuotoms priežiūros institucijoms.

Kas yra tarpvalstybinis duomenų tvarkymas?

Vadovaujančios priežiūros institucijos mechanizmas pradeda veikti tik tarpvalstybinio duomenų tvarkymo atveju. Todėl reikia nustatyti, ar vykdomas tarpvalstybinis duomenų tvarkymas.

Vadovaujantis 4 straipsnio 23 punktu, *tarpvalstybinis duomenų tvarkymas* reiškia, kad:

- asmens duomenų tvarkymas vykdomas Sąjungoje, kai veiklą vykdo duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo buveinės daugiau kaip vienoje valstybėje narėje, ir duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas yra įsisteigęs daugiau kaip vienoje valstybėje narėje; arba
- asmens duomenų tvarkymas vykdomas Sąjungoje, kai veiklą vykdo duomenų valdytojo arba duomenų tvarkytojo vienintelė buveinė, kuris daro arba gali padaryti didelį poveikį duomenų subjektams daugiau nei vienoje valstybėje narėje.

Ką reiškia *padaryti didelį poveikį*?

Sąvoka *padaryti didelį poveikį* reglamente neapibrėžiama.

Priežiūros institucijos sąvoką *padaryti didelį poveikį* aiškina kiekvienu konkrečiu atveju. Mes atsižvelgsime į duomenų tvarkymo aplinkybes, duomenų tipą, duomenų tvarkymo tikslą ir į tai, ar duomenų tvarkymas:

- daro arba gali padaryti asmenims žalą, nuostolių ar sukels arba gali sukelti jiems sunkumų;
- daro arba gali padaryti faktinį poveikį, nes apribojamos teisės arba nesuteikiama galimybė;
- daro arba gali padaryti poveikį asmenų sveikatai, gerovei ar ramybei;
- daro arba gali padaryti poveikį asmenų finansinei ar ekonominei būklei ar aplinkybėms;
- sudaro sąlygas asmenis diskriminuoti ar su jais elgtis nesąžiningai;

- apima ypatingų kategorijų asmens duomenų ar kitų privatumą pažeidžiančių duomenų, ypač vaikų asmens duomenų, analizę;
- sukelia arba gali sukelti didelius asmenų elgsenos pokyčius;
- turi mažai tikėtinų, nenumatytų ar nepageidaujamų padarinių asmenims;
- sukelia sumišimą ar kitus neigiamus padarinius, įskaitant žalą reputacijai, arba
- apima plataus spektro asmens duomenų tvarkymą.

Kaip nustatoma duomenų valdytojo vadovaujanti priežiūros institucija?

Kai nustatoma, kad atitinkamas duomenų tvarkymas yra tarpvalstybinis, turi būti nustatoma vadovaujanti institucija.

Remiantis reglamento 56 straipsniu, vadovaujanti institucija bus šalies, kurioje yra pagrindinė organizacijos buveinė, priežiūros institucija.

Kai organizacija Europos Sąjungoje turi vienintelę buveinę, tačiau duomenų tvarkymas daro arba gali padaryti didelį poveikį duomenų subjektams daugiau negu vienoje valstybėje narėje, vadovaujanti priežiūros institucija yra tos vienintelės buveinės vietos priežiūros institucija.

Kai organizacija Europos Sąjungoje turi kelias buveines, laikomasi principo, kad pagrindinė buveinė yra tos organizacijos centrinės administracijos vieta. Tačiau jeigu sprendimus dėl duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių priima kita buveinė ir ji turi įgaliojimus nurodyti, kad tokie sprendimai būtų įgyvendinti, tada ji tampa pagrindine buveine. Duomenų valdytojai turi teisę aiškiai nustatyti, kur priimami sprendimai dėl asmens duomenų tvarkymo veiklos tikslų ir priemonių.

Pavyzdys: jeigu įmonė vykdo vieną ar keletą tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veiklų ir sprendimai dėl viso tarpvalstybinio duomenų tvarkymo priimami Europos Sąjungoje esančioje centrinėje administracijoje, visą tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veiklą prižiūrės vienintelė vadovaujanti priežiūros institucija. Tai bus įmonės centrinės administracijos vietos priežiūros institucija.

Tačiau jeigu įmonė vykdo keletą tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veiklų ir sprendimai dėl duomenų tvarkymo priemonių ir tikslų priimami skirtingose buveinėse, vadovaujančių priežiūros institucijų bus daugiau negu viena. Tai bus buveinių, priimančių sprendimus dėl atitinkamos tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veiklos, vietos institucijos. Siekdamos visapusiškai pasinaudoti vieno langelio principo mechanizmu su viena vadovaujančia priežiūros institucija, įmonės turėtų apsvarstyti galimybę su asmens duomenų tvarkymo veikla susijusių sprendimų priėmimo įgaliojimus sutelkti vienoje bendroje vietoje.

Pagal kokius kriterijus nustatoma duomenų valdytojo vadovaujanti priežiūros institucija?

Norinti nustatyti duomenų valdytojo pagrindinės buveinės vietą, būtų pravartu įvertinti toliau nurodytus veiksnius.

- Ar duomenų valdytojas turi vienintelę buveinę Europos Sąjungoje?

Jeigu taip ir jeigu duomenų tvarkymas daro arba gali padaryti didelį poveikį duomenų subjektams daugiau negu vienoje valstybėje narėje, vadovaujanti priežiūros institucija yra tos vienintelės buveinės vietos priežiūros institucija.

- Ar jis turi buveinę Europos Sąjungoje?
 - Jeigu taip, koks šios buveinės vaidmuo, ar šioje buveinėje priimami sprendimai dėl duomenų tvarkymo tikslų ir priemonių ir ar ši buveinė turi įgaliojimus įgyvendinti sprendimus dėl duomenų tvarkymo veiklos?
 - Jeigu ne, ar esama kitų buveinių, kuriose:
 - priimami sprendimai dėl verslo veiklos, kurią vykdant tvarkomi duomenys?
 - faktiškai suteikti įgaliojimai užtikrinti sprendimų įgyvendinimą?
 - dirba direktorius (arba direktoriai), kuriam (-iems) tenka bendroji vadovų atsakomybė už tarpvalstybinio duomenų tvarkymo veiklą?
 - duomenų valdytojas arba duomenų tvarkytojas yra užregistruotas kaip įmonė, jeigu jis veikia vienintelėje teritorijoje?

Kaip nustatoma duomenų tvarkytojų vadovaujanti priežiūros institucija?

Reglamente taip pat numatyta, kad duomenų tvarkytojai, kuriems taikomas šis reglamentas ir kurie turi buveines daugiau negu vienoje valstybėje narėje, gali naudotis vieno langelio sistema.

4 straipsnio 16 punkto b papunktyje numatyta, kad duomenų tvarkytojo pagrindinė buveinė yra jo centrinės administracijos vieta Sąjungoje, arba, jeigu duomenų tvarkytojas neturi centrinės administracijos Sąjungoje – duomenų tvarkytojo buveinė Sąjungoje, kurioje vykdoma pagrindinė duomenų tvarkymo veikla.

Vis dėlto pagal 36 konstatuojamąją dalį tais atvejais, kurie yra susiję ir su duomenų valdytoju, ir su duomenų tvarkytoju, kompetentinga vadovaujanti priežiūros institucija bus duomenų valdytojo priežiūros institucija. Šiuo atveju duomenų tvarkytojo priežiūros institucija laikoma *susijusia priežiūros institucija* ir turėtų dalyvauti bendradarbiavimo procedūroje.